

STORTINGET

Representantforslag 161 S

(2022–2023)

fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein
og Kjell Ingolf Ropstad

Dokument 8:161 S (2022–2023)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad om å heve strafferammen for men- neskehandel

Til Stortinget

Bakgrunn

Menneskehandel straffes etter dagens regelverk med fengsel i inntil 6 år (menneskehandel) og inntil 10 år (grov menneskehandel), jf. straffeloven §§ 257 og 258.

Straffeloven §§ 257 og 258 dekker forhold med forskjellige grader av grovhet, og for påtalemyndigheten er det viktig at det ved straffutmåling etter bestemmelsene er tilstrekkelig rom for å dekke de ulike grader av straffverdighet ved de straffbare handlingene. Forslagsstillerne mener dagens strafferammer ikke gir nok rom for å utmåle riktig straff i saker om menneskehandel, og mener at de bør heves til henholdsvis inntil 10 års og inntil 15 års fengsel.

Menneskehandel til prostitusjon, også der den rubriseres som grov, og der det straffbare forholdet er begått som ledd i aktivitetene til en organisert kriminell gruppe, straffes i henhold til foreliggende rettspraksis med fengsel i området 4 til 5 år. Dette straffenivået er kritisert av tidligere høyesterettsdommer Magnus Matningsdal i kommentarutgaven til straffeloven, hvor han etter gjennomgang av denne rettspraksisen skriver i kommentaren til § 258:

«Straffenivået i disse sakene gir grunn til ettertanke: Som jeg kommer tilbake til ved behandlingen av §§ 291–293 om voldtekt, er normalstraffenivået for én voldtekt til samleie fengsel i fire år. Det samme gjelder for 'sovevoldtektene'. I Ot.prp. nr. 22 (2008–2009) s. 421 understreket departementet ved tilføyelsen av 'tvinger' at '[d]ette uttrykker bedre at også for eksempel prostitusjon kan ha elementer av tvang i seg. Når man da kan konstatere at D i den saken som er omtalt foran, for menneskehandel til prostitusjon i en treukersperiode, samt en rolle i hovedforholdet som varte i ett år, ilegges samme straff som normalstraffen for én 'sovevoldtekt', er det etter min mening svært dårlig sammenheng i straffenivået mellom de to lovbruddene. Straffenivået for 'sovevoldtekt' er kanskje noe strengt, mens straffenivået for menneskehandel til prostitusjon er for mildt.»

Matningsdal har gjentatt kritikken i Advokatbladet sommeren 2021.¹

Terskelen for å bringe et forhold over i straffeloven § 258 om grov menneskehandel er høy der fornærmede ikke er mindreårig, og langt de fleste menneskehandelssaker er begått som ledd i organisert kriminell virksomhet. Det innebærer at strafferammen som påtalemyndigheten i de fleste tilfeller må forholde seg til i saker som gjelder menneskehandel, herunder menneskehandel til prostitusjon, er fengsel i inntil 6 år. Denne strafferammen er etter forslagsstillerens syn ikke rommelig nok til å kunne løfte straffenivået i saker om tvangsprostitusjon opp på et nivå som gir bedre harmoni med for eksempel straffenivået for voldtekt. Menneskehandel til slik prostitusjon vil gjerne omfatte tvang til å ha samleie med et betydelig antall menn, og omfanget av den seksuelle omgangen kan i mange saker sammenlignes med det en ser i de store nettovergrepssakene. Straffenivået ved nettovergrep av et visst omfang er høyt. Som eksem-

1. (<https://www.advokatbladet.no/advokat-sommer-hoyesterett/jeg-opplever-meg-selv-som-en-noksa-kald-fisk/165360>)

pel kan nevnes en sak fra 2019 (HR-2019-721-A) hvor Høyesterett mente at det var grunnlag for en fengselsstraff i området 15 til 16 år for seksuelle overgrep mot i alt 49 mindreårige jenter over internett. Fire av de straffbare forholdene i saken ble ansett som voldtekt, herunder to voldtekter til samleie.

Slik forslagsstillerne ser det, er det – i lys av rettsutviklingen og straffenivået i voldtektssakene – grunnlag for å straffe menneskehandel til prostitusjon, særlig hvor forholdet ligger tett opp mot voldtekt, og hvor tvangsprostitusjonen har hatt et visst omfang, med mer enn 6 års fengsel.

Forslaget er fra forslagsstillernes side ikke ment å skulle medføre en strengere bedømmelse og endring av utmålingspraksis for menneskehandel til andre tvangs- og utnyttelsesformer. Ettersom straffeloven § 257 omfatter handlinger av svært ulik karakter, kan det uansett ikke utledes et normalnivå i disse sakene, og det er av den grunn etter forslagsstillernes syn heller ikke hensiktsmessig å innføre en minstestraft ved overtredelse av straffeloven § 257.

Avslutningsvis nevnes at strafferammen for annen alvorlig integritetskrenkende kriminalitet som eksempelvis grov mishandling i nære relasjoner, jf. straffeloven § 283, og grov kjønnslemlestelse, jf. straffeloven § 285, er fengsel i inntil 15 år. Forslagsstillerne kan vanskelig se noen gode grunner til at den øvre strafferammen for menneskehandel, og da grov menneskehandel jf. straffeloven § 258, kun skal være fengsel i inntil 10 år.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å heve strafferammen i straffeloven §§ 257 og 258 om menneskehandel til henholdsvis inntil 10 år og inntil 15 års fengsel.

15. mars 2023

Olaug Vervik Bollestad

Dag-Inge Ulstein

Kjell Ingolf Ropstad